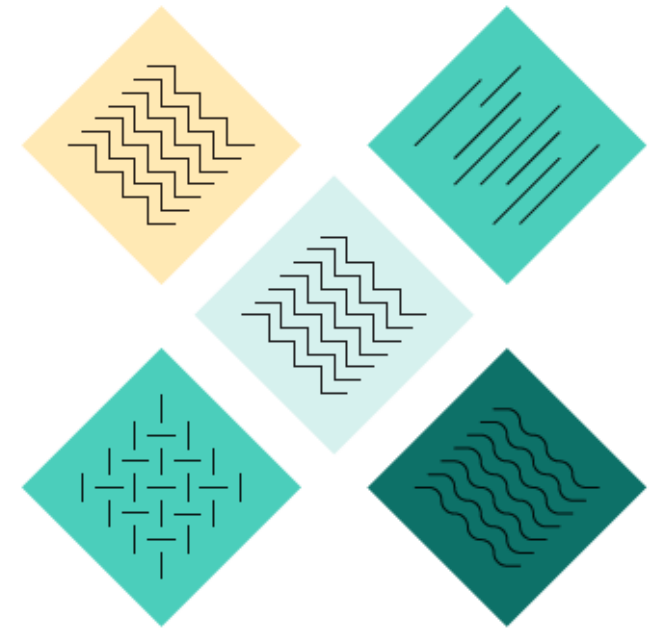

Arbeidstilsynet

Tilsyn i grøntnæringen. Etterleves krav om innkvartering og arbeidstidsbestemmelsene?

Hanne Kristiansen, seniorrådgiver/jurist i
Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet

For et godt arbeidsliv!

223 000
virksomheter

2,8 millioner
arbeidstakere

Våre 740 ansatte betjener hele landet

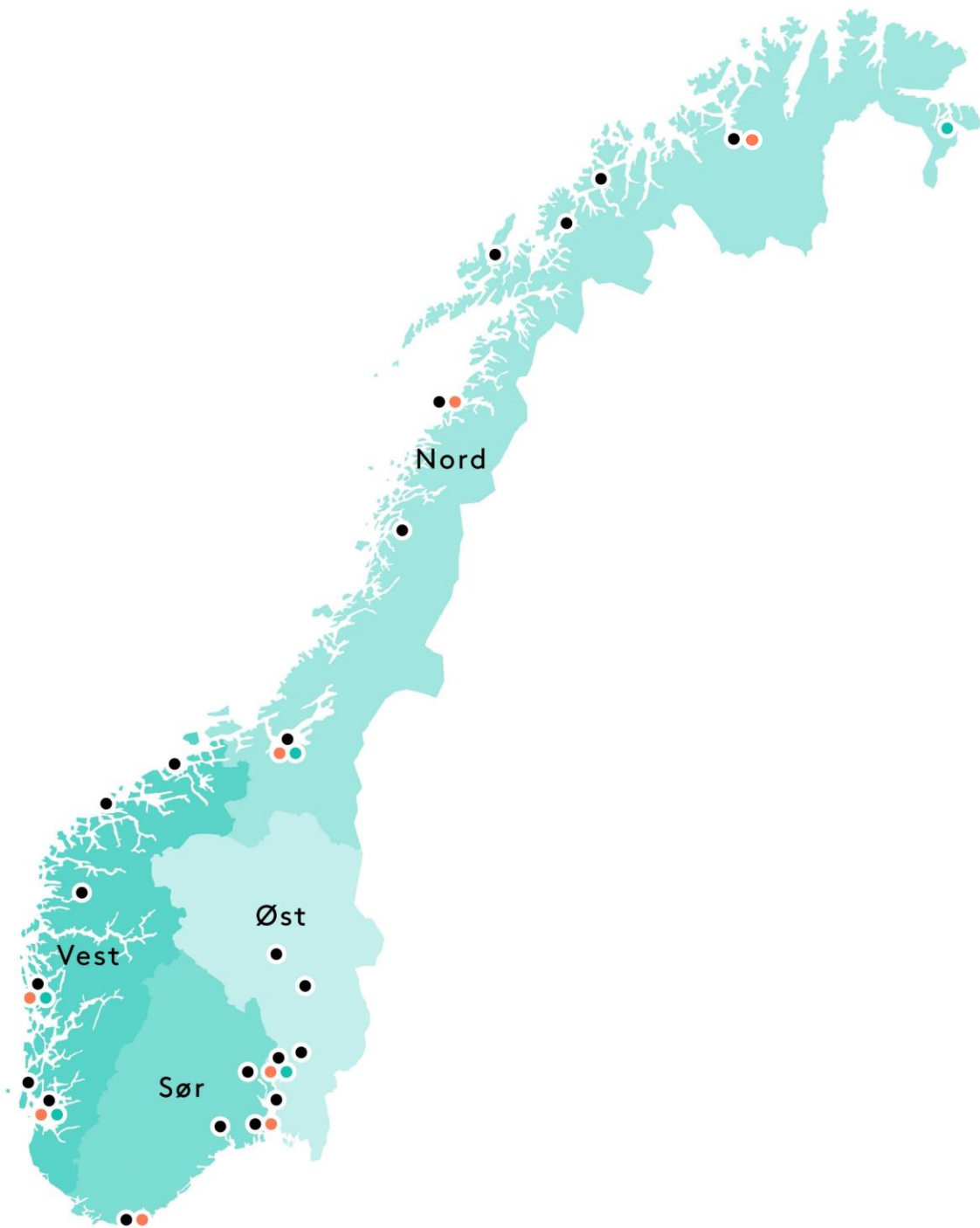

397 ansatte
i tilsynsavdelingene

299 ansatte
i andre fagfunksjoner

44 ansatte
i direktoratet

Arbeidstilsynet

Nord

- **Kontor**
Alta
Tromsø
Finnsnes
Sortland
Bodø
Mosjøen
Trondheim

- **Arbeidslivskriminalitet**
Bodø
Trondheim
Alta

- **SUA**
Kirkenes
Trondheim

Vest

- **Kontor**
Kristiansund
Ålesund
Førde
Bergen
Haugesund
Stavanger

- **Arbeidslivskriminalitet**
Bergen
Stavanger

- **SUA**
Bergen
Stavanger

Sør

- **Kontor**
Kristiansand
Skien
Tønsberg
Drammen

- **Arbeidslivskriminalitet**
Kristiansand
Tønsberg

Øst

- **Kontor**
Lillestrøm
Moss
Oslo
Lillehammer
Hamar

- **Arbeidslivskriminalitet**
Oslo

- **SUA**
Oslo

Arbeidstilsynets tilnærming

Forebyggende arbeidsmiljøarbeid

Bidra til at virksomhetene gjør det de skal for at de ansatte ikke skal bli syke eller skadet på jobb.

Bekjempe useriøsitet og arbeidslivskriminalitet

Arbeidstakere skal ha gode og trygge arbeidsforhold, og lovlige lønns- og arbeidsvilkår.

Tilsynsaktivitet 2024

- Målgruppen for innsatsen var landbruksvirksomheter (hovedsakelig innenfor grøntnæringen) som har ansatt utenlandske arbeidstakere omfattet av allmengjøringsforskriften innen jordbruk og gartneri.
- Tilsynene ble gjennomført uanmeldte og var stedlige.
- Aktiviteten ble gjennomført i perioden mars til desember, med ekstra innsats i tidsperioden juni til ut september.

Resultat 2024

- Innen tilsyn arbeidsvilkår – landbruk, ble det gjennomført 120 tilsyn i 2024
- Andel gjennomførte tilsyn med brudd: 73 %
- Hva kontrollerte vi i disse tilsynene:
  - Grunnleggende lønns- og arbeidsvilkår inkludert innkvartering

Tilsynsaktivitet 2025

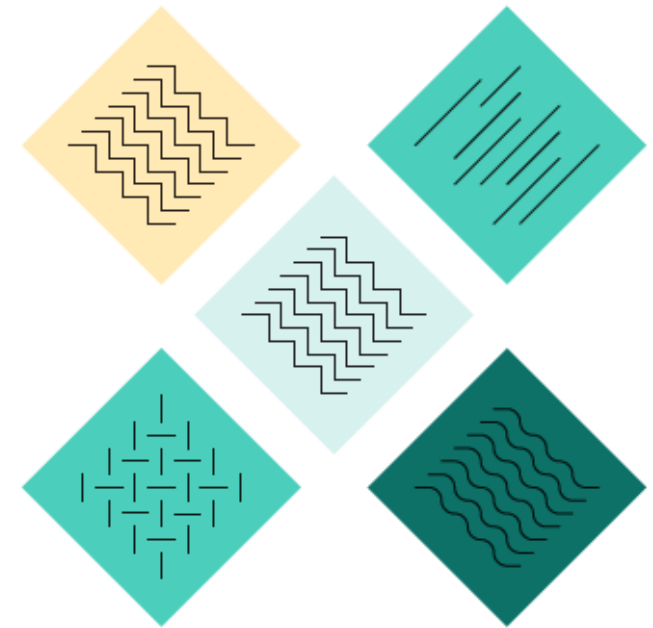

- Nasjonal aktivitet
  - Noen inspektører vil gjennomføre tilsyn i hele landet
  - Ledes av Morten Lien
- Planlegger for ca. 100 tilsyn med fokus lønns- og arbeidsvilkår
- Grøntnæring og frukt/bær
- Uanmeldte og stedlige tilsyn
- Utenlandske arbeidstakere

Arbeidstilsynet

Innkvartering

Innkvartering

Tydligere krav fra 1. juni 2024

Det presiseres i arbeidsplassforskriften at arbeidstaker

- som hovedregel skal ha enkeltrom som soverom
- skal ha tilgang til dusj og toalett i umiddelbar nærhet til soverommet (minst en dusj og ett toalett per fem arbeidstakere)
- skal ha tilgang til oppholdsrom i umiddelbar nærhet til soverommet, med bord og stoler
- bør ha tilgang til trådløst internett

Krav til innkvarteringen

Arbeidsgiver er ansvarlig for at innkvarteringen alltid er forsvarlig utformet, innredet og vedlikeholdt. Innkvarteringen skal gi mulighet til privatliv og verdighet for alle arbeidstakerne som bor der. Standarden til innkvarteringen skal være i tråd med den teknologiske og sosiale utviklingen i samfunnet.

Innkvartering skal ha

- soverom med vindu som kan åpnes (som hovedregel skal soverom være enkeltrom)
- oppholdsrom i umiddelbar nærhet til soverommet (hvis soverommet er stort nok, kan kravet til oppholdsrom bli ivaretatt på soverommet)
- garderobe eller skap til oppbevaring av tøy
- dusj og toalett i umiddelbar nærhet til soverommet (minst en dusj og ett toalett per fem arbeidstakere)
- vaskerom med vaskemaskin og tørkemuligheter for klær
- spiserom med mulighet for matlaging, spiseplass, spisebord og stoler
- nødvendig renholdsutstyr

Det bør være tilgang til trådløst internett dersom det er mulig.

Hva kontrollerer Arbeidstilsynet?

- Er innkvarteringen forsvarlig utført, innredet og vedlikeholdt?
- Har hver arbeidstaker eget soverom?
- Ligger oppholdsrom i umiddelbar nærhet av soverom og er det tilstrekkelig utstyrt?
- Er det tilgang til låsbar dusj og toalett?

Hva avdekte vi i 2024?

- Innkvartering var tema i 90 tilsyn.
- Vi fant 15 brudd som gikk på
  - Forsvarlig utført innredet og vedlikeholdt
  - Enkeltrom som soverom
  - Oppholdsrom
  - Låsbar dusj og toalett

Forts.

- Tilsyn med stor produsent av jordbær.
- Fellestilsyn med brann el og kommunal byggesak hvor det ble sjekket to store boliger på gården.
- Konklusjon etter tilsyn: *Svært bra innkvartering.*
- Det er lurt å lære av de bøndene som får det til, og de som får det til, bør dele kunnskap med de som sliter.
- Tips oss om de som velger «feil» vei.

Vedtak i klagesak fra direktoratet

- Saken gjelder klage over vedtak om overtredelsesgebyr på 150 000 kroner.
- Direktoratet kom frem til at innkvarteringen var i strid med lovens krav om forsvarlighet.
- Direktoratet fastholdt gebyret, da det ble ansett at virksomheten hadde vært uaktsom i håndteringen av innkvarteringen.

Ni arbeidstakere disponerte totalt tre små soverom.

Soverom 1.

Soverom 2.

Soverom 3.

Soverom 3 fra annen vinkel.

Bad/toalett og vaskerom

Fasilitetene på badet.

Fra vedtaket

- *«De ni arbeidstakerne disponerte andre etasje av et hus. Det var inntil tre arbeidstakere som delte relativt små soverom.*
- *Når det gjelder jordbruk kan flere arbeidstakere dele soverom hvis varigheten på oppholdet er inntil 10 uker, men i dette tilfellet oppgir arbeidstakerne at de bor og jobber på gården i en periode på seks måneder. Det betyr at arbeidstakerne har krav på enerom.*
- *Boligen hadde ikke et eget vaskerom med muligheter for vaskemaskin og tørking av klær.*
- *Vaskemaskinen sto på boligens eneste bad og toalett. Badet var for lite til å kunne tørke klær og det bar preg av dårlig vedlikehold og rengjøring.*
- *Kjøkken bar også preg av dårlig vedlikehold og rengjøring»*

Forts.

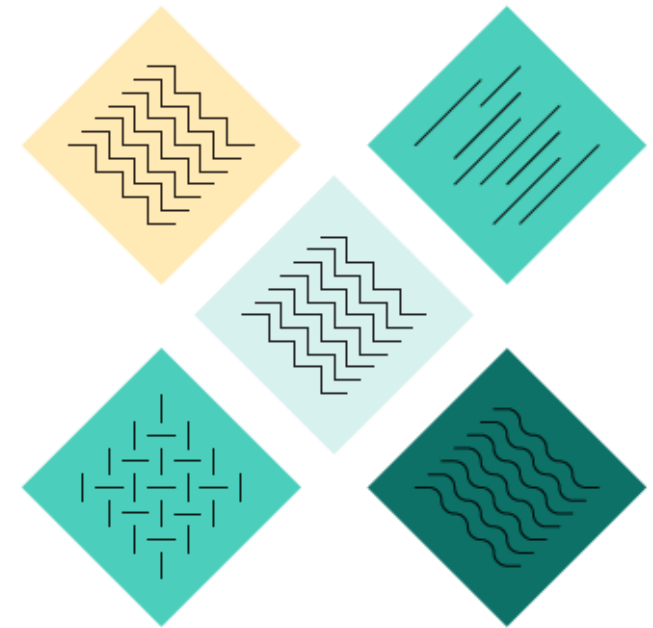
- *«Virksomheten har i sin kommentar anført at bosituasjonen til arbeidstakerne var frivillig og midlertidig, og at det var konkrete planer for utbedringer.*
- *Arbeidstilsynet legger alltid til grunn hvordan det ser ut på tilsynstidspunktet, i det de ansatte til enhver tid har krav på forsvarlig innkvartering».*

Arbeidstilsynet

Arbeidsavtaler

Fra 1. juli 2024 – nye krav til hvilke opplysninger en arbeidsavtale skal inneholde

Arbeidsavtalen skal inneholde opplysninger om forhold som er av vesentlig betydning i arbeidsforholdet. Fra 1. juli 2024 må avtalen minst inneholde disse opplysningene:

∨ Navn på arbeidstaker, arbeidsgiver og arbeidssted

∨ Beskrivelse av arbeidet

∨ Oppstart, arbeidstid og arbeidsperioder

∨ Eventuell prøvetid

∨ Retten til ferie og feriepenger

∨ Lønn og godtgjørelse

∨ Oppsigelse

∨ Innleiers identitet

∨ Rett til kompetanseutvikling som arbeidsgiver tilbyr

∨ Ytelser til sosial trygghet som arbeidsgiver betaler for

∨ Eventuelle tariffavtaler

Når må arbeidsavtalen være klar?

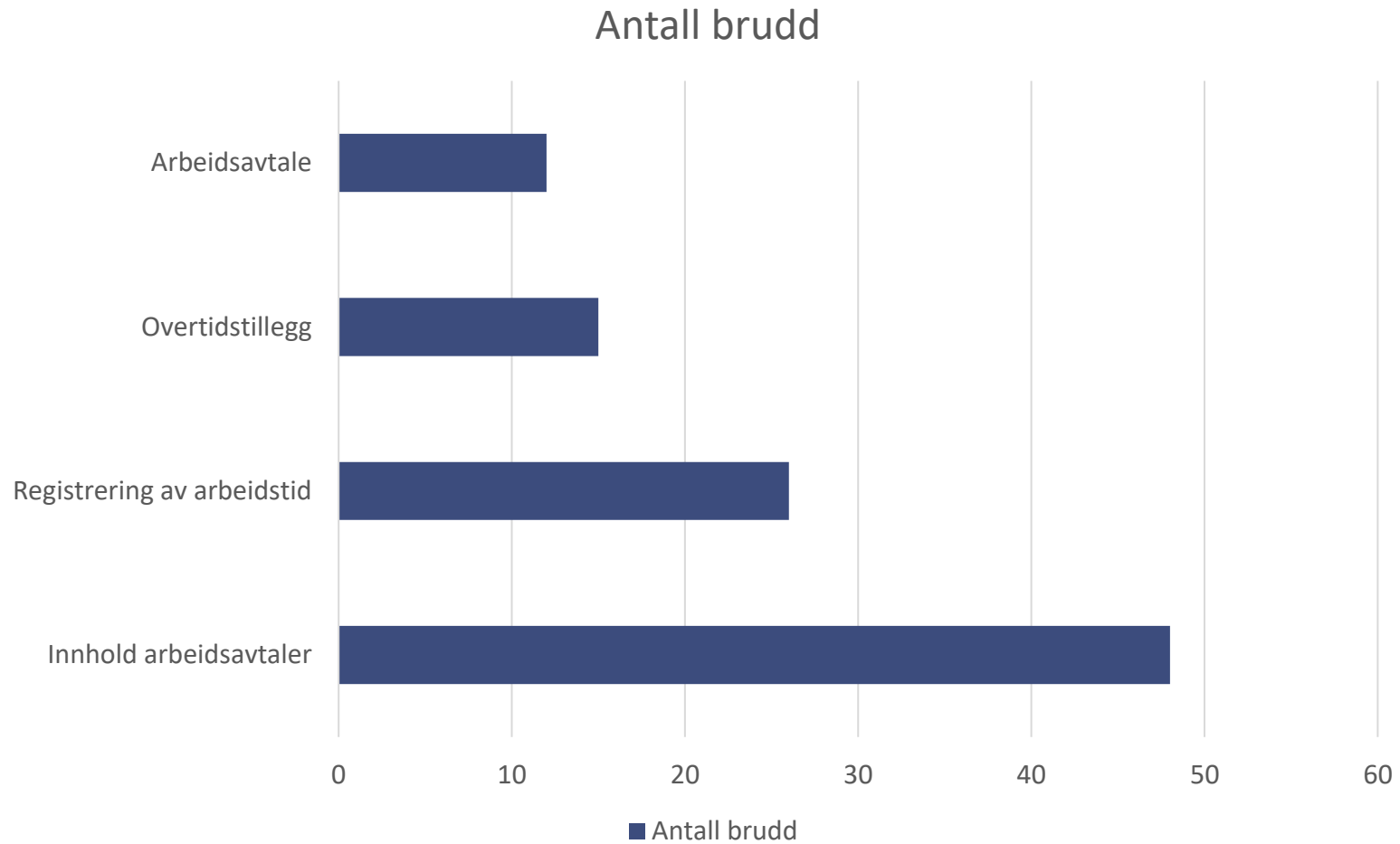
∨ Hvis arbeidet varer mer enn én måned: senest sju dager etter oppstart

∨ Hvis arbeidet varer inntil én måned og ved utleie: samme dag som arbeidet starter

På www.arbeidstilsynet.no kan dere finne oppdaterte maler som kan benyttes.

[Maler for arbeidsavtale](#)

Pålegg vedtatt 2024

Innhold i arbeidsavtaler – hva ser vi mangler?

- Sats for overtid
- Plassering av arbeidstid
- Utbetalingsmåte
- Oppsigelsesfrist (mangler eller er feil)

- Bruk arbeidstilsynet.no for utfylling av arbeidsavtale – [Arbeidsavtale](#)

Arbeidstilsynet

For et godt arbeidsliv!

Følg oss:

- Facebook
- LinkedIn
- Nyhetsbrev
- Podkasten Arbeidslyst

Arbeidstilsynet.no:

- veiledning
- påmelding til kurs og seminarer
- verktøy for å jobbe med arbeidsmiljøet